

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 listopada 2016 roku (znak: ESN/15/053097081) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 24 października 2016 roku, odmówił Z. D. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy przytaczając podniósł, że nie został udowodniony wymagany 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz, że wnioskodawca nie osiągnął wieku emerytalnego. Na podstawie dowodów dołączonych do wniosku – uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 roku: 25 lat, 5 miesięcy i 1 dzień okresów składkowych, 4 miesiące, 4 dni okresów nieskładkowych, staż sumaryczny 25 lat, 9 miesięcy, 5 dni. Natomiast staż w szczególnych warunkach wynosi: 14 lat, 11 miesięcy i 29 dni.

(decyzja – k. 25 akt ZUS zainicjowanych wnioskiem o rentę o emerytalnej)

Odwołanie od powyższej decyzji, w dniu 28 grudnia 2016 roku złożył Z. D., wnosząc o ponowne przeliczenie okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach

(odwołanie – k. 2 – 3)

W odpowiedzi na odwołanie w dniu 12 stycznia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie wskazując, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 4 verte)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny

Wnioskodawca Z. D. urodził się w dniu (...).

W 1973 roku wnioskodawca ukończył (...) Szkołę (...) w zawodzie drukarz tkanin.

(kwestionariusz osobowy – k. 1 A akt osobowych wnioskodawcy)

Od dnia 17 marca 1975 roku do 20 września 1976 roku, a następnie od 15 grudnia 1976 roku do 9 lutego 1979 roku wnioskodawca Z. D. był zatrudniony na stanowisku pomoc stolarza w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) budowlanych w S.. W czasie zatrudnienia wnioskodawca nie uzyskał żadnych kwalifikacji. W przedsiębiorstwie Produkcji (...) pracowało około 60 osób. Wnioskodawca pracował na różnych maszynach i na różnych oddziałach, w zależności od tego gdzie była praca. Zajmował się klejeniem mozaiki parkietowej, ram okiennych, docinał też płyty azbestowe. Pracował prawie 5 lat na cały etat. Świadczył pracę w K., bo tam był oddział Przedsiębiorstwa. Żeby zostać stolarzem trzeba było przejść kurs. W brygadzie było 4 pracowników.

(zeznania wnioskodawcy Z. D. – e-protokół z rozprawy z dnia 20 września 2017 roku – 00:02:06 – płyta CD – k. 77 w związku z jego wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z rozprawy z dnia 14 czerwca 2017 roku – 00:06:54 – płyta CD k. 40)

Razem z wnioskodawcą na stolarni pracował J. P., który był stolarzem. Pracowali przy mozaice parkietowej, cięciu eternitu i wykonywaniu innych czynności. W przedsiębiorstwie był system trzymianowy. Pracownicy pracowali w brygadach, na cały etat. W brygadzie świadka J. P. było 3 majstrów oraz brygadziści. Pracowali w kurzu i hałasie na halach, w których robiło się wszystkie prace. Prace wykonywali zwykłą piłą bez maski i żadnego zabezpieczenia. Do pracowników należało malowanie ram i lakierowanie. Stolarz mógł operować przy maszynach, a pomocnik stolarza przynosił i odnosił jakieś przedmioty.

(zeznania świadka J. P. – e-protokół z rozprawy z dnia 14 czerwca 2017 roku – 00:17:49 – płyta CD k. 40)

S. S. (1) pracował na stanowisku stolarza z wnioskodawcą przy Produkcji Prefabrykatów, oddział w K.. Wnioskodawca robił wszystkie te same czynności, co stolarz – filarki międzyokienne, okna, drzwi, podłogi z płyt tzn. mozaiki. Stolarkę okienną wykonywano kompleksowo, włącznie z polakierowaniem czy pomalowaniem. Wnioskodawca pracował na cały etat. Tam było bardzo duże zapylenie.

(zeznania świadka S. S. (2) – e-protokół z rozprawy z dnia 14 czerwca 2017 roku – 00:24:40 – płyta CD k. 40)

Z. D. był zatrudniony od dnia 19 lutego 1991 roku do 10 lipca 1992 roku na stanowisku garbarza - wykończalnika w Przedsiębiorstwie (...) 'Orania' w P. i w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace przy garbowaniu i wykańczaniu skór. W okresie zatrudnienia pobierał zasiłek chorobowy od dnia 25.03.1992 do 10.07.1992 roku.

Powyższy okres zatrudnienia został uznany przez ZUS jako praca w szczególnych warunkach, za wyjątkiem okresu pobierania zasiłku chorobowego, w wymiarze 3 miesięcy i 17 dni.

(świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych – k. 15, akt ZUS zainicjowanych wnioskiem o emeryturę, zaświadczenie RP-7 k 14 akt ZUS dotyczących kapitału początkowego, zestawienie okresów składkowych i nieskładkowych k 23 akt ZUS dotyczących emerytury)

Wnioskodawca był zatrudniony w okresie od 1 lipca 1994 roku do 19 sierpnia 2004 roku w PPHU (...).” W P. na pełny etat na stanowisku zwijacz i operator maszyn dziewiarskich.

(umowa o pracę – k. 1 (...) akt osobowych wnioskodawcy; zakres obowiązków i odpowiedzialności – k 2 (...) akt osobowych wnioskodawcy; karta szkolenia wstępnego – k. 3 (...) akt osobowych wnioskodawcy)

Z. D. pracował w spółce (...) jako dziewiarz od 1994 roku na cały etat. Spółka zajmowała się produkcją bandaży. Pracował na maszynach osnowowych. Musiał obsługiwać jednocześnie 8 maszyn. Później pracował na szydełkarkach. Na hali o powierzchni około 200 metrów było około 12 maszyn. Pracował na zmiany. Jedna osoba obsługiwała wszystkie maszyny, ale byli też pomocnicy dziewiarzy.

Osnowa ważyła około 100 kg i wnioskodawca potrzebował kogoś do pomocy aby wrzucić ją na maszynę. Produkt schodził z maszyny, nawijał się na bęben, następnie wnioskodawca zrzucił go na wózek i produkt był brany na kolejną maszynę tzn. wycinarkę. Praca była na trzy zmiany. Gdy Z. D. przychodził do pracy, jego zmiennik, który kończył pracę mówił co jest do zrobienia, nie było brygadzysty. Przy obsłudze maszyn wnioskodawca musiał ręcznie kręcić osnowę. Było około 495 nitek z przodu i z tyłu. Musiał nakładać zwoje z przędzą. Bandaże były wykonywane z nitek bawełnianych albo wiskozy z nitkami bawełnianymi. Maszyna miała wysokość około 2- 2,5 m i trzeba było wejść na specjalny podest, aby wrzucić tą osnowę.

(zeznania wnioskodawcy Z. D. – e-protokół z rozprawy z dnia 20 września 2017 roku – 00:02:06 – płyta CD – k. 77 w związku z jego wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z rozprawy z dnia 23 sierpnia 2017 roku – 00:01:02, 00:10:18 – płyta CD k. 67)

W Zakładzie było kilka hal produkcyjnych. Dziewiarnia była na jednej hali, a zwijarka była na drugiej. D. obsługiwał około 6 maszyn jednocześnie, wszystkie te maszyny były w ruchu. Na hali był hałas i kurz.

(zeznania świadka P. A. - e-protokół z rozprawy z dnia 23 sierpnia 2017 roku – 00:19:49 – płyta CD k. 67; zeznania świadka Z. S. - e-protokół z rozprawy z dnia 23 sierpnia 2017 roku – 00:27:37 – płyta CD k. 67; zeznania wnioskodawcy Z. D. – e-protokół z rozprawy z dnia 20 września 2017

roku – 00:02:06 – płyta CD – k. 77 w związku z jego wyjaśnieniami informacyjnymi – e-protokół z rozprawy z dnia 23 sierpnia 2017 roku – 00:01:02, 00:10:18 – płyta CD k. 67)

Z. pracował przy maszynie – zwijarce, która nawijała bandaże na bagnet. Gdy odpowiednia długość została nawinięta na maszynę, to maszyna się zatrzymywała automatycznie, a zwijacz miał specjalne nożyczki, aby uciąć te bandaże. Były produkowane bandaże o szerokości 15, 10 i 5 cm i w zależności, jaki bandaż był w danej chwili produkowany, na jednym bagnecie mogło nawijać się jednocześnie max. 9 rolek bandaża. Bagnet z nawiniętymi bandażami wyjmowało się z maszyny, nawijacz zrzucił te bandaże do pojemnika, a w tym czasie maszyna na inny bagnet nawijała kolejne bandaże. Jak zostały nawinięte, to czynność była powtarzana. Wnioskodawca przez kilka miesięcy pracował jako zwijacz, a potem jako dziewiarz.

(zeznania wnioskodawcy Z. D. – e-protokół z rozprawy z dnia 20 września 2017 roku – 00:02:06 – płyta CD – k. 77)

D. razem z innym pracownikiem zakładał osnowę – belkę nici rozprowadzał i przetykał nitki przez igły, wiązał nitki i maszyna szła z produkcją. Wszystkie maszyny na dziewiarni robiły to samo. Na dole były duże wałki, na które nawijał się wyprodukowany bandaż.

(zeznania świadka P. A. - e-protokół z rozprawy z dnia 23 sierpnia 2017 roku – 00:19:49 – płyta CD k. 67; zeznania świadka Z. S. - e-protokół z rozprawy z dnia 23 sierpnia 2017 roku – 00:27:37 – płyta CD k. 67)

W dniu 24 października 2016 r. Z. D. złożył wniosek o emeryturę. Ubezpieczony nie przystąpił do Otwartego Funduszu Emerytalnego.

(wniosek – k. 1 – 4 akt ZUS)

Organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy 25 lat, 9 miesięcy i 5 dni okresów składkowych i nieskładkowych, natomiast pracy w warunkach szczególnych: 14 lat, 11 miesięcy, 29 dni.

(bezsporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

W myśl art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (art. 184 ust.2 ustawy emerytalnej).

Zgodnie z treścią § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i

zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn;
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powołany wykaz wskazuje wszystkie te prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

W świetle § 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ustęp 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...), Legalis nr 32028 i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że okres zatrudnienia wnioskodawcy nie był kwestionowany. Ubezpieczony Z. D. udowodnił wymagany 25 letni okres składkowy i nieskładkowy na dzień 1 stycznia 1999 roku. Ponadto nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Wskazać należy, że pomimo, iż na dzień wydania zaskarżonej decyzji przez organ rentowy nie miał ukończonego wymaganego wieku, uprawniającego go do emerytury, wymagane 60 lat ukończył w dniu (...) (czyli dwa dni po wydaniu decyzji).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było udowodnienie przez wnioskodawcę wymaganego okresu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy, wydając zaskarżoną decyzję uznał, że Z. D. nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Tym samym organ rentowy nie uwzględnił okresu pobierania zasiłku chorobowego przez wnioskodawcę w okresie od 25 marca 1992 roku do 10 lipca 1992 roku oraz od 15 lutego 1993 roku do 26 lutego 1993 roku.

W świetle przywołanego wcześniej rozporządzenia, zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody (Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, publikowanej L.).

W ocenie Sądu Okręgowego, pomimo braku świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, Z. D. wykazał zarówno zeznaniami świadków jak i własnymi, iż będąc zatrudnionym w (...). Sp. z o.o. Sp. k. wykonywał prace w szczególnych warunkach w (...). Spółka wystawiła Z. D. świadectwo pracy, wskazując na stanowisko jego pracy – operator maszyn dziewiarskich. Wnioskodawca, który ma wykształcenie zawodowe włókiennicze pracował na maszynach osnowowych i miał do obsługi jednocześnie około 6-8 maszyn, które były w ruchu. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy w spółce (...), która zajmowała się produkcją bandaży. Początkowo przez kilka miesięcy wnioskodawca pracował jako zwijacz, a następnie jako dziewiarz. D. zakładał osnowę – belkę nici rozprowadzał i przetykał nitki przez igły, wiązał nitki i maszyna szła z produkcją. D. musiał być na hali pilnować maszyn, żeby nie zerwała się nitka, bo stawała produkcja.

Analiza treści wykazu A do powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wskazuje, że przedmiotowe prace są wymienione w dziale VII, pkt. 4 jako prace przy produkcji i wykańczaniu wyrobów włókienniczych i bez wątplenia są pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach.

Jednocześnie należy dodać, że prawidłowo organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu pracy od dnia 17 marca 1975 roku do 20 września 1976 roku, a następnie od 15 grudnia 1976 roku do 9 lutego 1979 roku w Przedsiębiorstwie Produkcji (...) na stanowisku pomoc stolarza. Wymienione stanowisko pracy nie widnieje w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W przedmiotowej sprawie spornym była interpretacja przepisów prawa, dotycząca zaliczania okresów przebywania na zasiłkach chorobowych po 14.11.1991 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego, w realiach rozpoznawanej sprawy uzasadnione jest włączenie do okresu pracy w szczególnych warunkach, okresów korzystania z zasiłków chorobowych.

Podkreślić należy, że wszystkie sporne okresy niewykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach wskutek choroby, za które otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przypadają przed dniem 1 lipca 2004 r., tj. przed dniem wejścia w życie przepisu ust. 1a pkt 1 dodanego do art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez art. 1 pkt 16 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 121, poz. 1264). Ta ostatnia ustawa nie zawierała przepisów przejściowych. W związku z tym dodany przez nią przepis art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych może mieć zastosowanie wyłącznie na przyszłość, tj. do stanów faktycznych po dniu 1 lipca 2004 r. (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2008 r., K 33/06 - OTK-A 2008 r. Nr 6, poz. 106). Przepis ten nie ma natomiast zastosowania do tych pracowników, którzy, tak jak wnioskodawca, określony w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych warunek stażu pracy w szczególnych warunkach, w wymiarze co najmniej 15 lat, spełnili przed dniem 1 lipca 2004 r., co więcej, do dnia wejścia w życie ostatnio powołanej ustawy emerytalnej, tj. do dnia 1 stycznia 1999 r. Należy więc przyjąć, że przerwy w pracy, spowodowane czasową niezdolnością do jej wykonywania w związku z chorobą i korzystaniem z wynagrodzenia lub świadczeń z ubezpieczenia społecznego z tego tytułu są okresami, w których pracownik zachowuje status osoby wykonującej pracę w szczególnych warunkach. Okresy pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub zasiłku chorobowego, przypadające po dniu 14 listopada 1991 r. wlicza się do stażu pracy w szczególnych warunkach (por. uchwała SN z dnia 27 listopada 2003 r., III UZP 10/03 - OSNP 2004 r. Nr 5, poz. 87 oraz wyrok SN z dnia 30 lipca 2003 r., II UK 323/02 - OSNP 2004 r. Nr 11, poz. 197) .

Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, że organ rentowy błędnie nie zaliczył wnioskodawcy Z. D. okresów przebywania na zwolnieniach w okresach: od 25 marca 1992 roku do 10 lipca 1992 roku, od 15 lutego 1993 roku (omyłkowo wskazano 1983 rok) do 26 lutego 1993 roku, od 11 października 1994 roku do 15 października 1994 roku w łącznym wymiarze 123 dni – 4 miesiące, 3 dni.

Bezspornie okresy te winny być zaliczone ubezpieczonemu do stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a co za tym idzie legitymuje się on stażem pracy w wymiarze znacznie wyższym niż 15 lat.

Na mocy art. 129 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Wnioskodawca złożył wniosek w dniu 24 października 2016 roku, zaś urodził się w dniu (...), a zatem prawo do emerytury należało wnioskodawcy przyznać od dnia 23 listopada 2016 roku tj. od dnia spełnienia wszelkich warunków określonych cytowanymi przepisami.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.